

“Geen politiek doel meer, maar halvering pesticidegebruik blijft realiteit”

Vorige maand heeft Europa zijn politieke doelstelling laten varen om tegen 2030 het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen te halveren in de land- en tuinbouw. Desondanks gaan we volgens de agrochemiereus Bayer wel degelijk die kant op. “Door de huidige wetgeving verdwijnen tegen 2030 tot 60 procent van de actieve stoffen”, klinkt het op het hoofdkantoor in Monheim. De fabrikant zet in op alternatieven zoals veredeling, digitale tools en biologische middelen, maar vraagt nadrukkelijk om een stabiel wettelijk kader.

🕒 9 MAART 2024 – LAATST BIJGEWERKT OM 9 MAART 2024 13:48

Jerom Rozendaal

Lees meer over:

gewasbescherming

klimaat

bio

“De wetgeving verandert voortdurend en bemoeilijkt voor ons de ontwikkeling van nieuwe producten. Wij gaan bij de ontwikkeling uit van de strengst mogelijke voorwaarden”, vertelt Albert Schirring, strategy lead aardappelen en groenten bij Bayer. Wij bevinden ons op de R&D-campus van Bayer in Monheim die vorig jaar uitgebreid werd, goed voor een investering van 220 miljoen euro.

Schirring begrijpt heel goed waarom de Europese boeren de voorbije weken massaal op straat kwamen. “Er worden steeds meer beperkingen opgelegd, maar er staat helemaal geen bestaanszekerheid tegenover”, zegt de Nederlandse boerenzoon. Dat geldt eveneens voor gewasbeschermingsmiddelen.

“Doordat steeds meer middelen van de markt verdwijnen, neemt het risico voor de boeren steeds meer toe.”

Volgend op de boerenprotesten deed de Europese Unie water bij de wijn. Zo werd onder andere de ambitie om tegen 2030 het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen te halveren in de koelkast gezet. Schirring laat in een interview met VILT zijn licht schijnen over de Europese ambities, de realiteit op het veld en de trage ontwikkeling van alternatieve gewasbeschermingsmiddelen.

Kunt u de problemen van de Europese landbouwers schetsen als het gaat over gewasbeschermingsmiddelen?

"Europa streeft naar een verduurzaming van de landbouw en heeft de toelatingseisen voor actieve stoffen, van synthetische herkomst, enorm verstrengd. Hierdoor zijn er steeds minder middelen beschikbaar waarmee boeren effectief plagen of ziektes kunnen bestrijden. Aan de andere kant neemt de ziektedruk toe door extremere weersomstandigheden. Momenteel zijn er 445 actieve stoffen, waarvan 206 met een natuurlijke herkomst (biologische) en 239 met een synthetische herkomst. Vijf jaar geleden waren er nog 344 chemische stoffen. Onze verwachting is dat er over tien jaar nog eens 60 procent van de actieve stoffen van synthetische herkomst verdwijnt. Hierdoor wordt het voor telers steeds moeilijker ziektes en plagen te bestrijden en neemt hun risico steeds meer toe."

Is dat zo erg? Biologische gewasbeschermingsmiddelen vullen het gat toch op.

"Het aantal biologische actieve stoffen is sterk gestegen, maar vaak is het werkingsmechanisme van de verschillende middelen identiek. Zo zijn er 40 biologische micro-organismen, maar die lossen slechts vier problemen op. Voor veel problemen zijn er gewoon geen biologische alternatieven. Symbolisch daarvoor is de verdeling in de omzet. Momenteel is bijna 50 procent van de actieve stoffen in Europa groen of biologisch, maar het aandeel in de omzet is maar 5 procent."

Waarom zijn er zoveel middelen met hetzelfde werkingsmechanisme?

"De ontwikkeling van een synthetisch middel kost de industrie gemiddeld zo'n 350 miljoen euro, bij een biologisch middel ligt dat rond de 25-50 miljoen. Bij biologische middelen ligt de lat lager om een middel op de markt te brengen dat feitelijk dezelfde werking heeft."

Waarom verdwijnen er zoveel synthetische gewasbeschermingsmiddelen van de markt?

"Dat is het gevolg van strengere wetgeving rond de toelatingsprocedure. In 2009 is men overgestapt van het systeem van 'risk assessment' naar 'hazard identification' en worden de risico's niet langer tegen de baten afgewogen. Elk risico wordt nu uitgesloten met de cut-off criteria. Als een stof kankerverwekkend is, hormoonverstorend, mutageen of de voorplanting van mensen of dieren kan verminderen, is de stof per definitie uitgesloten. Bij

de herinschrijving van actieve stoffen, iets wat om de tien jaar moet gebeuren, wordt de stof tegen de lat van de nieuwe wetgeving aangelegd en zullen veel middelen het niet halen."

Hier kunt u toch niet tegen zijn?

"Laten we duidelijk zijn: Bayer is ook voorstander van een verduurzaming van de landbouw en het verminderde gebruik van stoffen met een negatieve impact op de gezondheid, klimaat en het milieu, maar in onze optiek dient er wel degelijk een kosten-batenanalyse plaats te vinden. Waarom zou je elk gevaar moeten uitsluiten als er geen risico is? Haaïen kunnen mensen aanvallen, maar als je uit de buurt blijft is er geen probleem. Bovendien moeten we ons realiseren dat er niet altijd alternatieven zijn. Je kunt het medicijn wegnemen, maar daarmee blijft de ziekte."

**“
Waarom zou je elk gevaar moeten uitsluiten als er geen risico is?
Haaïen kunnen mensen aanvallen, maar als je uit de buurt blijft is er
geen probleem.**

Albert Schirring - Strategy lead aardappelen en groenten bij Bayer

Gebruikt u zelf chemische bestrijdingsmiddelen in uw tuin?

"Nee, ik gebruik uitsluitend biologische bestrijdingsmiddelen. Niet omdat ik twijfel aan de veiligheid van synthetische gewasbeschermingsmiddelen, maar omdat ik geen zin heb in de discussie met de burens. Ik vind overigens dat voor een siertuin biologische gewasbeschermingsmiddelen zouden moeten volstaan. Anders moet je maar een minder ziektegevoelige roos planten. Dat is een ander verhaal in de professionele landbouw, waar eten voor de mensen geproduceerd wordt."

Wat is het gevolg van de Europese wetgeving op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen?

"Ik vrees dat er op termijn geen adequate bestrijdingsmiddelen zullen zijn en dat landbouwers er noodgedwongen mee stoppen en ander werk zoeken. Op deze manier kan ook onze voedselautonomie in gevaar komen en worden we afhankelijk van andere landen waar de eisen op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen overigens minder streng zijn."

Ziet u al de eerste tekenen hiervan?

"Zeker. De impact van de strengere wetgeving is al zichtbaar in Duitsland waar de toelatingseisen het strengste liggen. Voor sommige groenten, zoals bladgroenten, zijn er nauwelijks nog middelen. Hierdoor zien we steeds minder teelt van bijvoorbeeld sla en andijvie en kan de beschikbaarheid op termijn in gevaar komen. Daarnaast zien we in de akkerbouw de opkomst van maïsteelt voor de verwerking in bio-installaties tot biogas. Op deze manier wordt landbouwgrond niet meer ingezet voor voedselproductie, maar voor brandstof."

Hoe speelt Bayer in op al deze ontwikkelingen?

"Wij trekken de kaart van alternatieven. Daarbij moet je denken aan veredeling, digitale tools en de ontwikkeling van biologische middelen. In de veredeling werken we aan robuuste gewassen die van nature beter gewapend zijn tegen ziekten en plagen. Jarenlang was ziekteresistentie geen veredelingsdoelstelling omdat er voldoende gewasbeschermingsmiddelen op de markt waren. Tegenwoordig zie je dat er steeds meer vraag komt naar het veredelen van ziekteresistente rassen. Bij digitale tools moet je denken aan gereedschap waarmee je de gezondheid van gewassen kunt monitoren en heel specifiek in tijd en plaats kan ingrijpen."

"Op het gebied van biologische bestrijdingsmiddelen zijn we al lange tijd actief. De biologische bestrijdingsmiddelen zullen de komende jaren in belang toenemen, maar we blijven zeker ook inzetten op chemische bestrijdingsmiddelen. Naast de hertekening van onze strategie, hebben we ook sterk geïnvesteerd in duurzame innovatie en toekomstige technologieën."

Zoals?

"CropKey heeft bij ons een grote opmars gemaakt. Dat is een nieuwe benadering waarbij heel gericht met behulp van machine learning actieve stoffen voor gewasbeschermingsmiddelen kunnen worden 'ontworpen'. Hierdoor kunnen we de ontwikkelingstijden mogelijk tot de helft verminderen."

Zijn chemische gewasbeschermingsmiddelen dan echt onmisbaar?

"Voor sommige plagen en ziektes zijn er biologische alternatieven, maar voor veel ziektes en plagen ook niet."

Commissievoorzitter Ursula Von der Leyen heeft onlangs aangekondigd dat de EU haar ambitie laat varen om tegen 2030 tot een halvering van het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen te komen. Zal hierdoor de verduurzamingstrend niet gekeerd worden?

"Een halvering van het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen tegen 2030 was onderdeel van de Green Deal. Maar het was niet meer dan een politieke doelstelling, die nog niet was omgezet in wetgeving. In de praktijk zorgt de eerder al verstrengde toelatingsprocedure, zoals gezegd, voor een geleidelijke uitdoving van veel actieve middelen van synthetische herkomst."

Wat moet er volgens u gebeuren?

"De politieke doelstelling van de Europese Unie is de verduurzaming van de landbouw. Daar zijn wij ook voorstander van. Maar de vraag hoe we daar geraken, is niet duidelijk. Als landbouwers moeten verduurzamen, moeten ze daarvoor wel de tools aangereikt krijgen. Politieke doelstellingen en praktische middelen lopen niet synchroon waardoor telers in de problemen komen. Dit is de reden waarom men op straat komt en ik begrijp dat goed."

Dus?

"Wij pleiten voor een wetgeving met een horizon van tenminste 15 jaar, zodat we niet steeds met onverwachte veranderingen geconfronteerd worden. We vragen daarnaast voor een versnelling van de procedures. Het kost ons 10-15 jaar om een nieuw product te ontwikkelen en naar de markt te brengen. Dat kan veel sneller. Dat geldt niet alleen voor chemische bestrijdingsmiddelen, maar ook voor biologische bestrijdingsmiddelen."

Ziet u ook positieve ontwikkelingen in Europa?

"Op het gebied van veredeling, waarmee plagen en ziektes uitgesloten kunnen worden, zien we wel positieve verschuivingen. Zo worden er stappen gezet in het erkennen van nieuwe veredelingsstechnieken zoals CRISPR-Cas9, een technologie waarmee op een "natuurlijke manier" het DNA van planten aangepast kan worden en zo sneller bepaalde veredelingsdoelstellingen gehaald kunnen worden."

Hoe ziet u de toekomst van gewasbeschermingsmiddelen?

"We geloven sterk in een combinatie van middelen. Zo kun je bijvoorbeeld denken aan preventieve bestrijding met biologische middelen en gerichte (door smart farming geoptimaliseerde) chemische bestrijding bij ziekten. Hierdoor kan het gebruik van middelen sterk teruggebracht worden."

Heeft u hier een voorbeeld van?

"Een goed voorbeeld is Serenade, een fungicide en bactericide gebaseerd op een unieke, van nature in de bodem voorkomende bacteriestam, *Bacillus amyloliquefaciens*, stam QST 713. Serenade heeft een brede werking tegen schimmels en bacteriën en wordt veelvuldig ingezet in de aardappelteelt. Door de inzet van Serenade kan het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen in de aardappelteelt gehalveerd worden, mét handhaving van topopbrengsten. Uit onderzoek blijkt dat toepassing van Serenade ook positieve neveneffecten heeft op de kwaliteit van de aardappel, zoals een betere schilkwiteit, een verhoogd gehalte aan ijzer en calcium en bij pootgoed een sterk verbeterde vitaliteit."

Welk middel volgt?

Glyfosaat heeft recent dan toch een verlengde toelating in de Europese Unie gekregen. De volgende actieve stof die volgens Bayer op het punt staat van de lijst te verdwijnen is Movento, de best verkochte insecticide van het bedrijf. Voor dit middel zijn weinig biologische of chemische alternatieven voorradig, aldus het bedrijf dat problemen voorziet in bijvoorbeeld grootfruit (perenbladvlo), bloembollen (tulpengalmijt), uien (trips) en kool (wittevlug).

Bron: Eigen berichtgeving

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>
screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>
screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra